

Likabehandlingsplan **Årlig plan mot diskriminering, trakasserier** **och kränkande behandling**

för

Klockarebolets förskola

År 2020-2021

Antagen 201117

Vår vision

På vår förskola ska inget barn eller vuxna bli diskriminerat, trakasserat, eller utsatt för annan kränkande behandling. För att detta ska bli ett levande dokument ska vi regelbundet arbeta med planen under året, där alla inblandade är delaktiga.

Gällande styrdokument

LAGREGLERING

- Skollag 1 kap 2§

- Skollag 14 a kap

1§ Bestämmelserna i detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

2§ Bestämmelser av om förbud m.m. mot diskriminering i samband med verksamhet enligt denna lag finns i diskrimineringslagen (2008:567)

- Diskrimineringslagen (2008:576 §1)

- Arbetsmiljölagen SKOLFS2004:13, ”elevskyddsombudens rätt att delta i skolans arbetsmiljöarbete, AFS 1993:17 ”allmänna råd och kränkande särbehandling i arbetslivet”.

Arbetsmiljölagen gäller även skolan. Arbetsgivaren skall klargöra att kränkande särbehandling inte kan accepteras i verksamheten

- Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

- LPFÖ 18 (Kap 1 Grundläggande värden):

”Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.”

- Socialtjänstlagen 14 kap 1§ ”anmälningsplikt när ett barn far illa”.

1 § /.../ Myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdom /.../ är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd. Detta gäller även dem som är anställda hos sådana myndigheter. /.../

- SOU:2004:50 Skolans ansvar för kränkningar av elever.

- FN:s barnkonvention

Enligt FN:s konvention om barn och ungdomars rättigheter har varje individ rätt att bli respekterad för den hon är. Alla har rätt till likvärdig behandling och skydd mot alla former av våld och övergrepp.

- Föräldrabalk (1949:381) 6 kap. Omvårdnad, boende och umgänge

1 § Barn har rätt till omvårdnad, trygghet och en god fostran. Barn skall behandlas med aktning för sin person och egenart och får inte utsättas för kroppslig bestraffning eller annan kränkande behandling.

Lag (1983:47).

- Brottsbalken

Brott mot liv och hälsa, mot frihet och frid, ärekränkning, sexualbrott, hets mot folkgrupp m.m. regleras i brottsbalken och kan medföra straffansvar.

- Sekretesslag (SFS 2009:400)

Denna lag innehåller bestämmelser om tystnadsplikt i det allmännas verksamhet och om förbud att lämna ut allmänna handlingar.

- Allmänna råd och kommentarer – För att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling Skolverket 2009.

Ansvarsfördelning

Alla som arbetar i förskolan skall aktivt motverka trakasserier och förtryck av andra individer eller grupper.

Förskolan har en skyldighet att agera så snart någon ur personalen får kännedom om att ett barn känner sig utsatt för trakasserande eller annan kränkande behandling. Förskolan måste utreda vad som har hänt och vidta de åtgärder som behövs för att förhindra fortsatta kränkningar.

När förskolepersonal bryter mot förbudet att utsätta barnen för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling, kan förskolans huvudman bli skyldig att betala skadestånd. Huvudman i detta fall är rektor.

Rektor

Det är rektors ansvar enligt lag och förarbeten att:

- se till att all personal, alla barn och vårdnadshavare känner till att diskriminering och annan kränkande behandling inte är tillåten på förskolan
- se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns lika rättigheter, samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt annan kränkande behandling
- årligen upprätta, utvärdera och revidera den årliga planen i samarbete med personal, barn och vårdnadshavare
- se till att all personal har ett gemensamt system för hur de dokumenterar anmäld/upptäckt diskriminering och annan kränkande behandling och de åtgärder som vidtagits
- informera städ, köks och vaktmästeri om den årliga planen och deras ansvar att efterleva denna
- upprätta riktlinjer och former för informationsspridning till vårdnadshavare och tillfällig personal samt personal som verkar inom förskolans verksamhet men inte har sin anställning där, såsom städ, kök, vaktmästeri och vikarier

Förskolepersonal.

Det är all förskolepersonals ansvar att:

- följa planen
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som hon/han förmedlar genom sitt agerande i verksamheten och sträva efter likabehandling
- se till att åtgärder vidtas då diskriminering eller annan kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks inom ramen för förskolans verksamhet.
- dokumentera misstänkt/anmäld/upptäckt diskriminering och annan kränkande behandling och de åtgärder som vidtas.
- bevaka och att utreda fall av diskriminering och att annan behandling följs upp
- informera rektor vid upprepade eller grova kränkningar, samt kränkningar som begås av vuxna mot barn på den egna förskolan.
- den årliga planen ska finnas på kommunens hemsida. Alla föräldrar ska informeras om att vår plan finns och var den finns att tillgå.

Vårdnadshavare

Det är barnens vårdnadshavares ansvar att påtala diskriminering och annan kränkande behandling som förekommer på förskolan för förskolans personal eller rektor. Diskriminering och annan kränkande behandling som sker utanför förskolans verksamhet täcks inte av den årliga planen, vilket därmed förskolan inte varken förfogar eller ansvarar för.

Planen gäller för barn-barn, vuxen-barn

Beskrivning av kränkande behandling

Diskrimineringsgrunderna

Förskolan har en skyldighet att förebygga samt förhindra diskriminering och trakasserier på grund av ålder, kön, etnisk tillhörighet, religion och annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och könsöverskridande identitet eller uttryck.

- **Ålder** – Förbudet hindrar inte tillämpning av bestämmelser som tar hänsyn till ålder i förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg, utbildning i förskoleklass eller i grundskola. Särbehandling p.g.a. ålder är tillåtet om den har ett berättigat syfte.

- **Kön** – Detta inkluderar även sexuella trakasserier. Förskolan har även en skyldighet att verka för jämställdhet.

- **Etnisk tillhörighet** – Med etnisk tillhörighet menas att någon tillhör en grupp med samma nationella eller etniska ursprung. Förskolan har även ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- **Religion och annan trosuppfattning** – Religionsfriheten är skyddad i den svenska grundlagen och alla har rätt till sin egen tro. Med annan trosuppfattning menar man en livsåskådning jämförbar med religion, även ateism.

- **Funktionshinder** – Funktionshinder kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella. Som funktionshinder räknas inte bara sådana som syns, som att man sitter i rullstol, utan även annat som påverkar livet på olika sätt, t.ex. allergi eller dyslexi.

- **Sexuell läggning** – Med sexuell läggning menas homosexualitet, heterosexualitet och bisexualitet. Skolan har även ett ansvar enligt skolans värdegrund att motverka homofobi. En negativ syn på homosexualitet, homofobi, strider mot principen om alla människors lika värde och allas lika rättigheter.

- **Könsöverskridande identitet eller uttryck** – Vi tillämpar ett normkritiskt förhållningssätt i sitt arbete och diskuterar normer och stereotypa förväntningar som finns kring kön. Skapar förutsättningar för att barnen kan utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa könsroller. Det är också viktigt att tänka över syftet med arbetet i flick- och pojkgrupper. Arbetet i könshomogena grupper kan innebära en risk för att enskilda barn kan komma i kläm.

- **Direkt och indirekt diskriminering:**

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn.

Exempel på **direkt diskriminering**: Ett barn behandlas sämre än andra barn. Exempel kan vara om en pojke går före i kön till en förskoleplats med motiveringen att det redan går så många flickor i förskolan.

Exempel på **indirekt diskriminering**: Om alla barn serveras samma mat diskriminerar förskolan indirekt de elever som på grund av till exempel religiösa skäl behöver annan mat.

- **Trakasserier:**

En behandling som kränker ett barns eller elevs värdighet och som har koppling med

någon av de skyddande diskrimineringsgrunderna, det vill säga kön, ålder, funktions-hinder, sexuell läggning, etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning.

• **Kränkande behandling:**

Med annan kränkande behandling menas ett uppträdande, som utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker en elev eller ett barns värdighet. Det kan vara mobbning, men även enstaka tillfälle som inte är mobbning.

Kränkningar kan vara:

- fysisk (slag och knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysningar, blickar, ryktesspridning)
- texter- och bilder
- annat(förstöra någons ägodelar)

• **Mobbning:**

Mobbning är när någon blivit utsatt (kränkt, föraktad, förföljd, hånad) under en längre tid utan att någon har märkt det eller brytt sig om att ingripa (G Höistad -94)

När en eller flera personer, upprepade gånger under en längre tid, utsätter en eller flera personer för medvetna, destruktiva handlingar och/eller uteslutning (B Lindell-07)

Avslutningsvis

Ytterst är det den kränkte själv som avgör om en handling är kränkande eller inte. En viktig utgångspunkt är att den som upplever sig som kränkt alltid måste tas på allvar. Det vanligt förekommande begreppet mobbning förutsätter att någon, upprepade gånger över en viss tid, utsätts för negativa handlingar. Det finns också en obalans i makt mellan den som kränker och den som blir utsatt för kränkande behandling.

Barns rätt till stöd, beskrivning för vårdnadshavare

Förskolan är skyldig att samverka med barnets föräldrar i allt som rör barnets utveckling, alltså även ärenden som handlar om kränkande behandling.

Det är det utsatta barnet som avgör om ett beteende eller en handling är oönskad eller kränkande. Barnet har rätt till att få stöd och hjälp när hon/han känner sig kränkt. Barns upplevelser av kränkningar får inte avfärdas. Vem barnet än kontaktar så har hon/han rätt att bli tagen på allvar och få stöd. För att förskolan ska kunna göra något måste någon i personalen få vetskap om det inträffade. Åtgärderna ska i möjligaste mån ske i samråd med barnet. Personalen har dock alltid ett vuxenansvar att skydda barn från att fara illa.

Om du vill prata med någon:

-Rädda Barnen har en föräldraretelefon dit du kan ringa och få stöd: 020-786 786

-Barnens Rätt i Samhället, BRIS, har också en föräldraretelefon dit du kan ringa och få stöd: 077-150 50 50

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet skall vara ett arbete där vi aktivt, på olika sätt och utefter barnens ålder arbetar med konfliktlösningar, värderingar, observationer, demokratifrågor, samtal och diskussioner. Det skall vara ett arbete som ständigt sker i vardagen i vår verksamhet.

All personal skall ha en god kompetens i hur man upptäcker kränkning och hur man kan lösa konflikter.

Varje avdelning gör årligen en nulägesanalys. Hur ser barngruppen ut? Vilka områden, när det gäller likabehandling måste vi särskilt arbeta med? Inom vilka områden behöver vi en bättre kunskap? Mm.

Det finns också återkommande enkäter, där barnens trivsel dokumenteras.

Ett nära samarbete med hemmet ger oss också större möjligheter att få kännedom om barnets/barnens trivsel på förskolan.

De kartläggningsmetoder som vi kan använda oss av är följande:

- Kontaktbarometer
- Trygghetsvandring ute och inne
- Barnintervjuer
- Barnobservationer

Mål och konkreta åtgärder

Om en kränkning upptäcks markerar vi tydligt att det inte är acceptabelt. Vi arbetar på att de inte fortsätter.

Det ska råda nolltolerans mot direkt och indirekt diskriminering, trakasserier, repressalier och kränkande behandling.

Vårt mål är att alla ska vara involverade och delaktiga i vår plan. Alla inblandade ska vara väl insatta i vad denna innebär.

Att genom regelbundna samtal där planen står i fokus lyfta fram vår psykosomatiska arbetsmiljö både för barn och pedagoger.

Vi använder ett tydligt dokument för rapportering och anmälan av kränkande behandling och som är lättillgängligt. **Se bilaga 1**

Vid uppkomna situationer ska följande ske:

När en kränkning upptäcks är det viktigt att vi tydligt markerar att det inte är acceptabelt, och vi arbetar för att det inte fortsätter. I ett förstasteg försöker man så fort som möjligt lösa konflikten i den egna gruppen tillsammans med pedagogerna.

Lyckas inte det använder vi personer som har särskild kunskap/utbildning som görs delaktiga. Beroende på konflikten art kan det vara: hemmet, specialpedagog, psykolog, skolledning mm.

Varje enskilt fall, som behöver följas upp, skall dokumenteras.

Om vi skulle få kännedom om att kränkning mellan barn kan det ibland vara tvunget att göra en kränkingsutredning. Då skall barnens föräldrar informeras och de skall kunna medverka i utredningen.

För kränkningar där vuxna är inblandade är det rektor, verksamhetschef och fackliga ombud som skall få kännedom om händelsen så snart som möjligt. Då skall en utredning göras. Utifrån utredningen tar skolhuvudmannen sedan ta beslut om åtgärder.

Uppföljning och utvärdering

Varje vår utvärderar vi utifrån vår kartläggning, nulägesanalys, observationer och samtal med barnen, incidentrapporter och genomgång av rutiner och regler.

Utvärderingen görs av arbetslagen som sedan lämnas till rektor.

I utvärderingen (okt 2020) kom följande fram:

- Konfliktlösning, samtal och diskussioner är ständigt med i arbetet.
- Vi arbetar med kompisböckerna.
- Vi använder oss ibland av ritprat vid konflikter.

Hur arbetar vi vidare?:

- Vi ska tänka på vad och hur vi erbjuder aktiviteter.
- Hur får vi barnen att välja utifrån sitt egna intresse utan att påverkas av de övriga barnen.
- Vi ska fortsätta arbeta med våra lärmiljöer eftersom dessa tilltalar barnen.
- Vi fortsätter att hjälpa varandra med att göra varandra medvetna om hur vi bemöter barnen utifrån genusperspektiv.
- Vi böra vara mer kritiska och granska litteratur, hur benämns karaktärer, Ex; Tjocka tanten eller långa Lena.
- Prova olika aktiviteter oberoende av kön.
- Fortsätta ha en öppen dialog kring kränkningar och vardagskonflikter.
- Vi ska ta fram vilken eller vilka kartläggningsmetoder som vi använder för att tydligare få fram barnens upplevelse.

Bilaga 1

Utredning av kränkande behandling/diskriminering/trakasserier

Elev som anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling/diskriminering/trakasserier

Elevers/barnets namn Klicka här för att ange text.	Elevers/barnets födelsedatum/ålder Klicka här för att ange text.
Skola/förskola Klicka här för att ange text.	Årskurs/klass/avdelning Klicka här för att ange text.

Uppgifter om händelsen

Datum för händelsen Klicka här för att ange text.	
Datum för när skolans personal fick kännedom om händelsen och på vilket sätt Klicka här för att ange text.	
Samtliga inblandade i händelsen (namn) Klicka här för att ange text.	
Är händelsen en del av pågående kränkningar ☐ Ja, ange vilka: Klicka här för att ange text. ☐ Nej	
Typ av händelse ☐ Kränkande behandling elev - elev ☐ Kränkande behandling personal – elev	☐ Trakasserier elev – elev ☐ Diskriminering personal - elev

Utredning av händelsen

Vad har hänt? Beskriv hela händelseförloppet från början till slut, t.ex. vad sades, vem som gjorde vad, var händelsen ägde rum. Samtliga inblandades och eventuella vittnens uppgifter ska redovisas separat. Klicka här för att ange text.

Åtgärder som vidtagits i anslutning till händelsen

☐ Samtal med barn/elev/personal. Händelsen löst. Ingen uppföljning behövs. ☐ Samtal med barn/elev/personal. Händelsen löst men uppföljning behövs. ☐ Samtal med barn/elev/personal. Händelsen inte löst. Åtgärder behövs (ange vilka nedan). ☐ Vårdnadshavare har informerats om händelsen. ☐ Samtal har erbjudits hos elevhälsan. ☐ Arbetsskadeanmälan eller tillbudsanmälan har gjorts i KIA. ☒ Rektor har informerats om händelsen, ange datum Klicka här för att ange datum. ☐ Övriga åtgärder: Klicka här för att ange text.

Åtgärder som har vidtagits/ska vidtas utifrån gjord utredning

Åtgärd (gärna i punktform) Klicka här för att ange text.	Ansvarig Klicka här för att ange text.
---	---

Uppföljning

Uppföljning ska äga rum: Datum: Klicka här för att ange datum. Ansvarig: Klicka här för att ange text.
--

Utredningen gjord av

Namn	Datum
Befattning	

Händelsen ska anmälas till huvudman inom en vecka från att händelsen blev känd!

Diskriminering

Innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har något samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder (se 1 kap. 1 § DiskrL). Diskriminering innebär missgynnande förutsätter det makt hos den som utför diskrimineringen. I verksamheten är det huvudmannen och personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Trakasserier

Är ett uppträdande som kränker någon värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Om personal utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det som diskriminering.

Kränkande behandling

Är ett uppträdande som, utan att vara diskriminering, kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Lagstiftning

Skollagen

Var och en som verkar inom utbildningen ska aktivt motverka alla former av kränkande behandling (1 kap. 5 § andra stycket skollagen [2010:800]).

Bestämmelser om förbud m.m. mot diskriminering i samband med verksamhet enligt denna lag finns i diskrimineringslagen [2008:567], (6 kap. 2 § skollagen).

Med kränkande behandling avses ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet (6 kap. 3 § skollagen).

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling (6 kap. 9 § skollagen)

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § första stycket skollagen).

Bestämmelserna i 6 kap. skollagen gäller hela skolväsendet, dvs. all utbildning och verksamhet som regleras i skollagen. 6 kap. tillämpas således på utbildning inom skolväsendet och i de särskilda utbildningsformerna utanför skolväsendet som regleras i 24 kap. om särskilda utbildningsformer samt 25 kap. annan pedagogisk verksamhet (6 kap. 1 § skollagen).